

Hvem sine interesser ivaretar NAFKAM?

I Naturterapeuten nr. 1/2016 mener NAFKAMs direktør å dokumentere at ernæring har lite å bidra med når det gjelder behandling av kreft. Det aller alvorligste er imidlertid at slike dietter unndrar pasienten fra skolemedisinsk behandling, mener han. Den type argumentasjon er den samme som benyttes overfor alternativ medisin av de mest evidensstro skolemedisinere. Direktøren henviser til Helsedirektoratet kostholdsråd, uten å nevne at det finnes forskere som er skeptiske til myndighetenes ernæringsråd.

NAFKAMs egne forskere konkluderte i boken *Alternative veier* at felles for flere av de pasientene, som var dødsdømt av skolemedisinen, var at de ikke aksepterte å underkaste seg den konvensjonelle behandlingen ukritisk, tok ansvar for egen helse, benyttet seg av alternativ medisin og kosttilskudd, endret ernæring og arbeidet med egen psyke. Til tross for brystkreft lot en av pasientene seg ikke overtale, heller ikke av lege nummer to, som ble tilkalt, til å ta operasjon.

Men det som er aller mest skremmende er NAFKAMs forskningssyn. Det ser ut for meg at positivisme-debatten på 1960- og 1970-tallet har gått Vinjar Fønnehus forbi. En debatt som hadde utspring i at virkeligheten for mange, var mye mer enn det som kunne måles, telles, kategoriseres og kvantifiseres. Det virker som om NAFKAM ser bort fra andre forskningstradisjoner enn den hypotetiske deduktive. Fenomenologi og hermeneutikk, hvor opplevelse og tolking står sentralt, er viktige tilnæringsmåter, hvis målsettingen er å få et helhetlig og mer nyansert bilde av virkeligheten. Troen på den objektive forskeren og at forskning er upolitisk, ser ut til å prege NAFKAM.

Til og med svorne tilhengere av såkalt evidensbasert forskning, som grunnleggeren av Cochrane i Norden, Gøtzsche, med bl.a. bøkene *Dødelig psykiatri* og *organisert fornektelse og Dødelig medisin* og organisert kriminalitet, psykiater og vitenskapsjournalisten Goldacre, som har hudflettet alternativ medisin, samt vitenskapsjournalisten Whiteaker, forfatteren bak boken *En psykiatrisk epidemi*,

avdekker forskningsjuks i stor stil som legemiddelindustrien står bak. Til og med såkalte renommerte medisinske tidsskrifter har bindinger til den farmasøytiske industri. Spørsmål som NAFKAM ikke stiller, er i hvor stor grad er dagens kreftbehandling evidensbasert og hvor stor rolle spiller den farmasøytiske industriens økonomiske motiver når det gjelder behandlingsregime.

NAFKAM har vært ute i hardt vær i den senere tid. Først kom evalueringsrapporten. Avkler man rapporten sitt akademiske språk, er det en ramsalt kritikk av NAFKAMs prioriteringer. Forskerne mener det blir for smalt å forske på bare tre av et hundretalls behandlingsformer, og de er entydige at forskningen må rettes mot nasjonale forhold. Egentlig kan det tolkes som en kritikk mot at for mye av ressursene er brukt på å bygge opp den prestisjetunge databanken for eksepsjonelle sykdomsforløp. Rapporten nevner også at

brugergruppene av alternativ medisin har hatt lite nytte av NAFKAMs forskning. Senere har tenketanken Civita i sin rapport om alternativ behandling anbefalt at NAFKAM legges ned.

Men det som ser ut til å ha hatt størst betydning for NAFKAM og ikke minst dets appendix, NIFAB, den såkalte informasjonsbanken, er professorklagen med professor Kristian Gundersen, alternativmedisinens motstanderes talerør, i spissen. NIFABs «informasjon» om alternativ medisin er mer katolsk enn paven. Pasientene blir oppfordret til å oppsøke lege.

Det må være vanskelig å ri to hester samtidig. Derfor er det befriende at direktøren omsider toner flagg og indirekte viser at NAFKAM i realiteten er et mikrofonstativ for skolemedisinen og ikke minst myndighetenes alibi når det gjelder alternativ medisin.

thorekaalberg@gmail.com